

מיפוי אוכלוסייה ושירותים בגיל הרך – כנס החברה הבדואית – מעבר למספרים

הגיל הרך בחברה הבדואית בנגב

ינואר 2026

נתוני אוכלוסיית היעד

דוח זה נכתב במסגרת יישום פרק ג.1 בהחלטת הממשלה 1279, 'מהלך חברה אזרחית', שמוביל האגף לפיתוח כלכלי חברתי בחברה הבדואית בנגב, סביב שלושה מיקודים: הגיל הרך, צעירים וחיזוק ארגוני חברה אזרחית והון אנושי בחברה הבדואית.

אומדן שיעור העוני בקרב ילדים בחברה הבדואית עומד על **63%**.

בגילאי לידה-6 חיים בנגב **61,600** ילדים בדואים. חלקה של קבוצת גיל זו בחברה הבדואית עומד על **19%**, לעומת **9%** בשאר חלקי החברה הערבית בישראל.

37% מהנשים הבדואיות שילדו בשנת 2023 היו בנות 24 ומטה.

29% מהילדים הבדואים חיים בקהילות במגורים שאינם מוסדרים, בהן קיים מחסור בשירותי בסיס ומענים משלימים.

שיעור הפרייון של הנשים הבדואיות בנגב עומד על **4.7**, לעומת **2.8** בקרב כלל הנשים המוסלמיות בישראל.

חלקה וגודלה של קבוצת הגיל מכלל האוכלוסייה, פריסתה ומאפייניה הייחודיים, מדגישים את חשיבות מיפוי השירותים ואת הצורך בהתאמת והרחבת המענים עבורה.

גילם הצעיר של ההורים מהווה מורכבות נוספת, הנוגעת לאתגרי השכלה ותעסוקה של צעירים, לצד גידול ילדים בגילאים צעירים.

פריסת שירותי בסיס – שירותים הניתנים על ידי המדינה ומהווים מרכיב יסודי עבור אוכלוסיית היעד

שלושת השירותים המרכזיים הם מסגרות חינוך לגילאי לידה-3, גני ילדים לגילאי 3-6, ותחנות טיפת חלב לגילאי לידה-6. חלק משירותי הבסיס ניתנים לכלל התושבים עם או בלי עלות וחלקם מיועדים לאוכלוסיות ייעודיות (למשל מעונות יום שיקומיים ושירותי רווחה).

87% מהילדים הבדואים בגילאים לידה-6 מגיעים לטיפות החלב ביישובים הבדואים.*

89% מהילדים הבדואים בגילאי 3-6 משתתפים בגני ילדים.

רק **7.4%** מהילדים הבדואים בגילאי לידה-3 משתתפים במעונות ובמשפחתונים המפוקחים.

רשויות רבות נותנות מענה בגני הילדים וטיפות החלב לילדים מקהילות סמוכות:

למשל בנווה מדבר, שיעור המגיעים לטיפות החלב ביחס לילדי הרשות עומד על 173%. לעומת זאת, רק 12% מהילדים בקהילות במגורים שאינם מוסדרים מגיעים לטיפות החלב בקהילות אלו.

למשל באלקסום, שיעור הילדים בגנים ביחס למספר הילדים ברשות עומד על 217%. לעומת זאת, רק 5% מהילדים בקהילות במגורים שאינם מוסדרים משתתפים בגנים בקהילות אלו.

אחוז זה מהווה עליה משמעותית לעומת 5% השתתפות בשנת 2023 (כ-50% שיפור). שיעור ההשתתפות הגבוה ביותר נרשם באלקסום (24%). בקרב הקהילות במגורים שאינם מוסדרים שיעור ההשתתפות נמוך במיוחד (2% בלבד).

פריסת שירותים – דאשבורד אוכלוסייה והשתתפות בשירותי הבסיס והמענים המשלימים

הדאשבורד שלהלן מבוסס על נתונים שנאספו ממגוון מקורות:

נתוני אוכלוסייה – מתבססים על הנתונים המעודכנים ביותר של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2023), שפורסמו בשנת 2025.

נתוני שירותי בסיס – נתוני 2025 שנאספו במסגרת המחקר ממשד הרווחה, משרד הבריאות, משרד העבודה ומשרד החינוך.

נתוני מענים משלימים הניתנים לקהלי היעד בגילאים אלו – ילדים, הורים וצוותים:

- נתוני ממשרדי הממשלה הרלוונטיים – נאספו נתוני 2025, לרבות דוחות שנתיים של התוכנית הלאומית 360 ודוחות הועדה המתמדת של החלטת ממשלה 1279.
- נתונים אודות פעילות ארגוני החברה האזרחית – שנאספו בשנת 2024 על ידי האגף (באמצעות חברת KPMG), והושלמו על ידי צוות המחקר במהלך 2025.

[דאשבורד נתונים](#)

פריסת שירותי בסיס – תובנות ראשונות

שיעורם הנמוך של הילדים המשתתפים במסגרות לגילאי לידה-3 מעיד על חוסר התאמה של השירות לאוכלוסייה (למשל מבחינת נגישות השירותים, עלויות אל מול חלופות, והתאמת שעות הפעילות).

גני הילדים מהווים פלטפורמה מרכזית ליצירת קשר ומגע ראשוני עם הילדים הצעירים יותר (גילאי לידה-3) מאותן המשפחות וכן מאפשרים זיהוי פערי התפתחות.

שירותי טיפות חלב וגני הילדים, הממומנים באופן מלא עבור כלל האוכלוסייה, מגיעים להיקף משתמשים גבוה משמעותית בהשוואה למסגרות לגילאי לידה-3 – מעונות היום והמשפחתונים המפוקחים (וכן לשירותי הרווחה).

בחלק מהרשויות מספר מקבלי השירות בגני הילדים וטיפות החלב גדול ממספר הילדים ברשות, דבר המעיד על צריכת שירותים אלו על ידי ילדים ומשפחות מיישובים וקהילות סמוכים. ילדים אלו מגיעים בעיקר מהקהילות הגרות במגורים שאינם מוסדרים, שם קיים מחסור חמור של תשתיות.

הטיפול בגיל הרך מייצר עומס על השירותים ברשויות: א. בשל מצבה הסוציאקונומי של האוכלוסייה; ב. בשל חלקה הגדול של קבוצה זו מכלל האוכלוסייה; ג. בשל מתן שירותים לילדים מחוץ ליישובים.

